

11

**Odabrane porodice
podklase Lamiidae**

Mijat BOŽOVIĆ

Lamiidae

odabrane porodice:

Rubiaceae

Gentianaceae

Apocynaceae

Solanaceae

Boraginaceae

Oleaceae

Scrophulariaceae

Plantaginaceae

Lamiaceae

Familia

GENTIANACEAE

herba (annua v. perenna)

folia simplicia opposita
rarius rosulata

* $K_{(4-5)} [C_{(4-5)} A_{4-5 \text{ v. } (4-5)}] G_{\underline{(2)}}$
flos solitarius v. cyma

capsula (rarius bacca)

Gentiana lutea

čашica i krunica
doboko usiječene na po
5 lancetastih režnjeva

kupasta čaura koja
se otvara sa 2 kapka

podzemni organi lincure:
omiljeni narodni lijek i profilaktično sredstvo

Gentiana asclepiadea

Centaurium erythraea

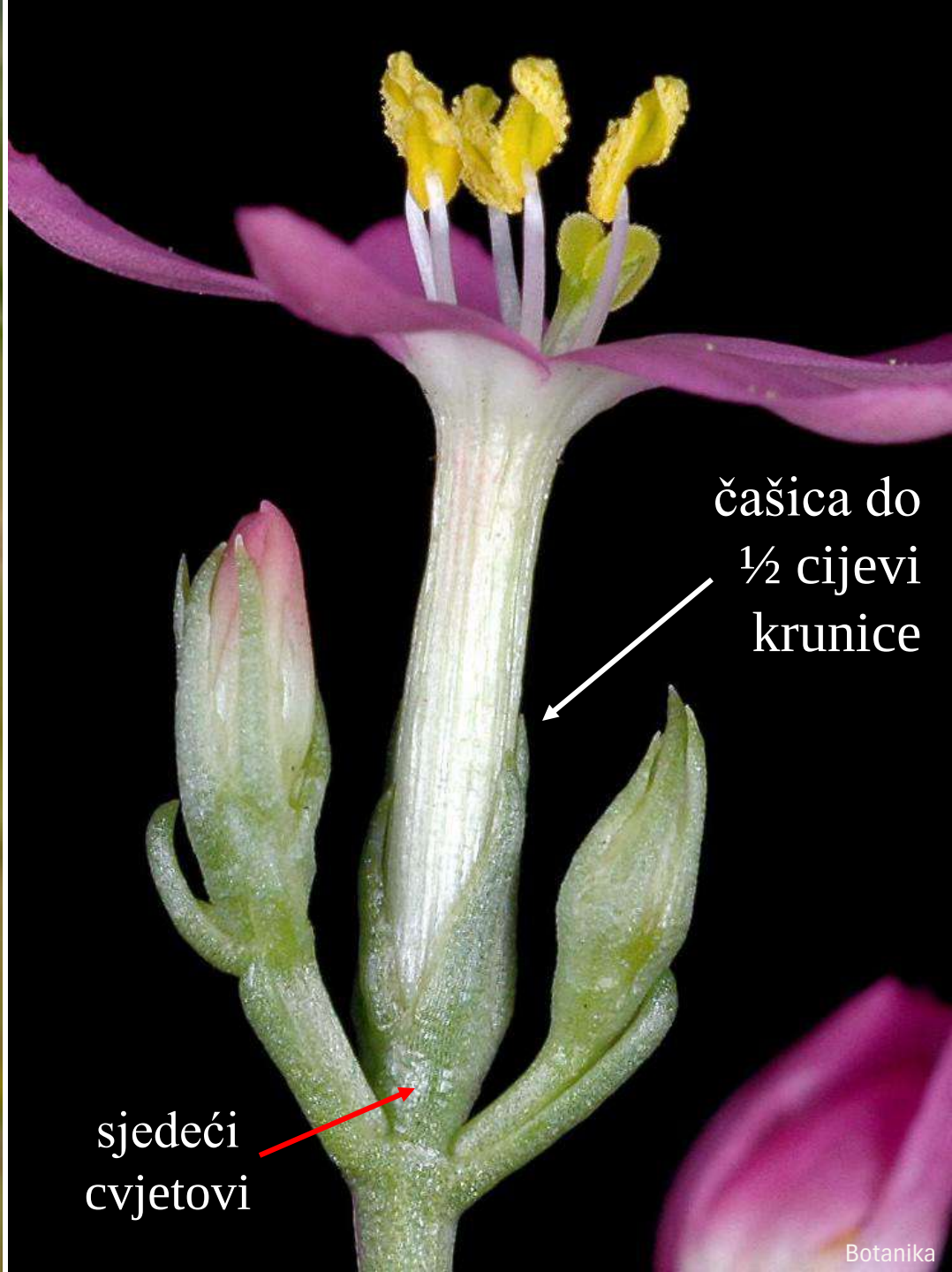

listovi na
stabljici sa
3 nerva

listovi u
rozeti sa
5 nerava

gronjolika
cimozna
cvast

čашica do
 $\frac{1}{2}$ cijevi
krunice

sjedeći
cvjetovi

Familia

APOCYNACEAE

arbor, frutex, liana v. herba perenna
+ latex

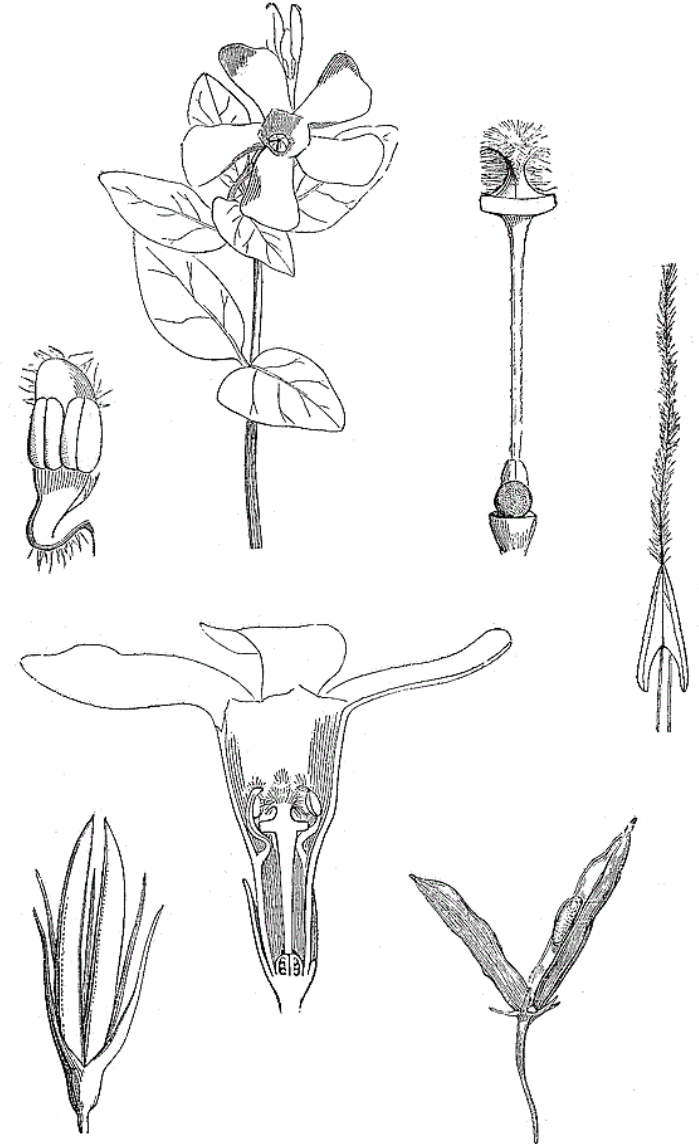
folia simplicia opposita
rarius verticillata v. alterna

* $K_{(5)} [C_{(5)} A_{(5)}] G_{\underline{2}} \text{ v. } \underline{(2)}$
flos solitarius v. cyma

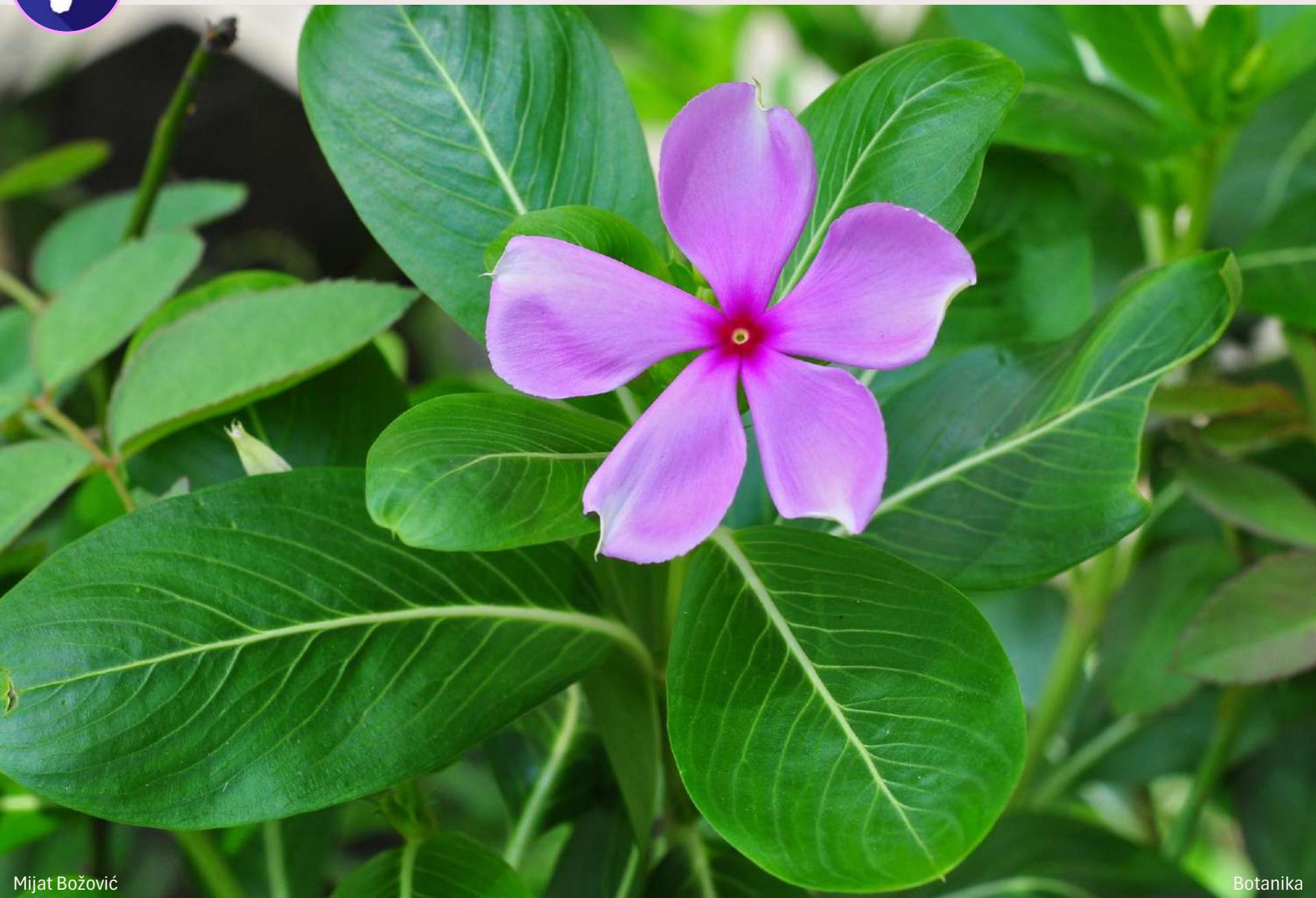

folliculus, rarius drupa

Catharanthus roseus

Rauvolfia serpentina

Vinca minor

krunica sa
5 širokih
režnjeva

kratka ljevkasta čašica

pojedinačni cvjetovi na
dugačkim drškama

dlakave antere prašnika koje
pokrivaju žig tučka

naspramni
listovi

antera prašnika
čuperak dlaka na žigu
polen

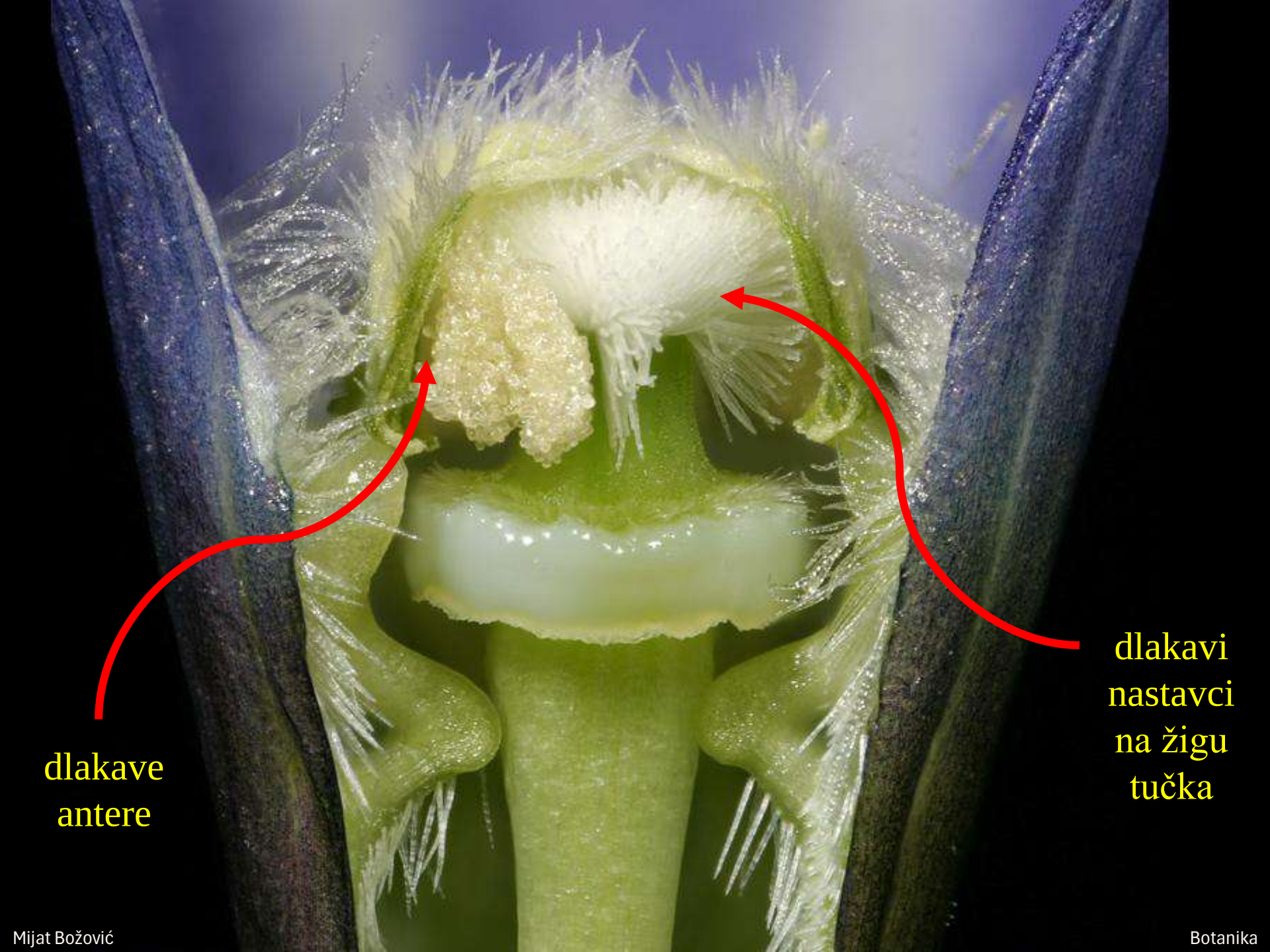
žig tučka oblika diska

filament prašnika
koljeno na filamentu

vrat tučka

plodnik tučka

A detailed close-up photograph of a flower's internal structure. The image shows the central pistil and surrounding stamens. Two red curved arrows originate from text labels. One arrow points to the anthers, which are covered in fine white hairs. The other arrow points to the style, which also has a dense covering of white hairs at its upper portion. The background is dark, making the light-colored floral parts stand out.

dlakave
antere

dlakavi
nastavci
na žigu
tučka

Strophanthus hispidus

Nerium oleander

kožasti
lancetasti
listovi

3-4 lista
u pršljenu

cimozne svasti
grupisane u
vršne gronje

ljuspe na kruničnim
režnjevima

spiralo uvijeni
privjesci na anterama

srasle antere
prašnika

spiralo uvijeni
privjesci na
anterama

2 cilindrična dijelom
srasla miješka

dlakavo
sjeme

Familia

SOLANACEAE

herba (annua v. perenna)
frutex, rarius arbor v. liana

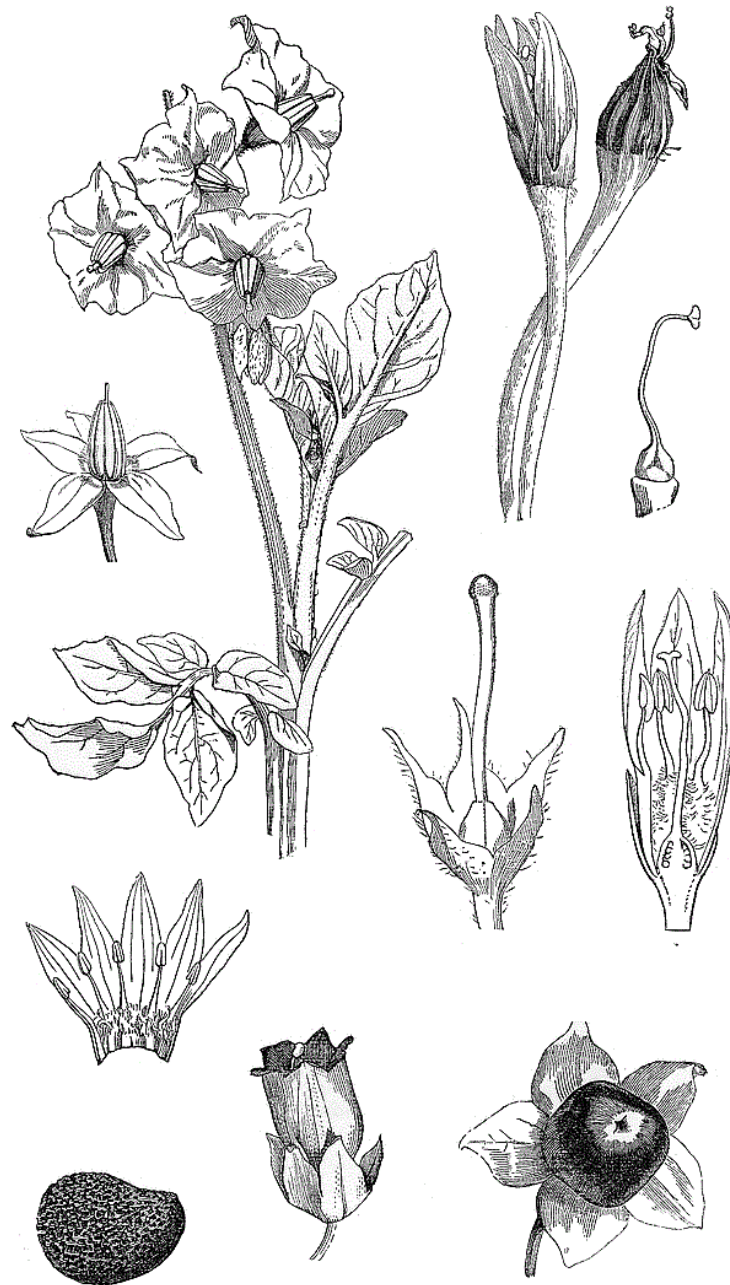
folia simplicia v. composita
alterna, rarius opposita

* $K_{(5)} [C_{(5)} A_5] \underline{G}_{(2)}$
flos solitarius v. cyma

bacca v. capsula

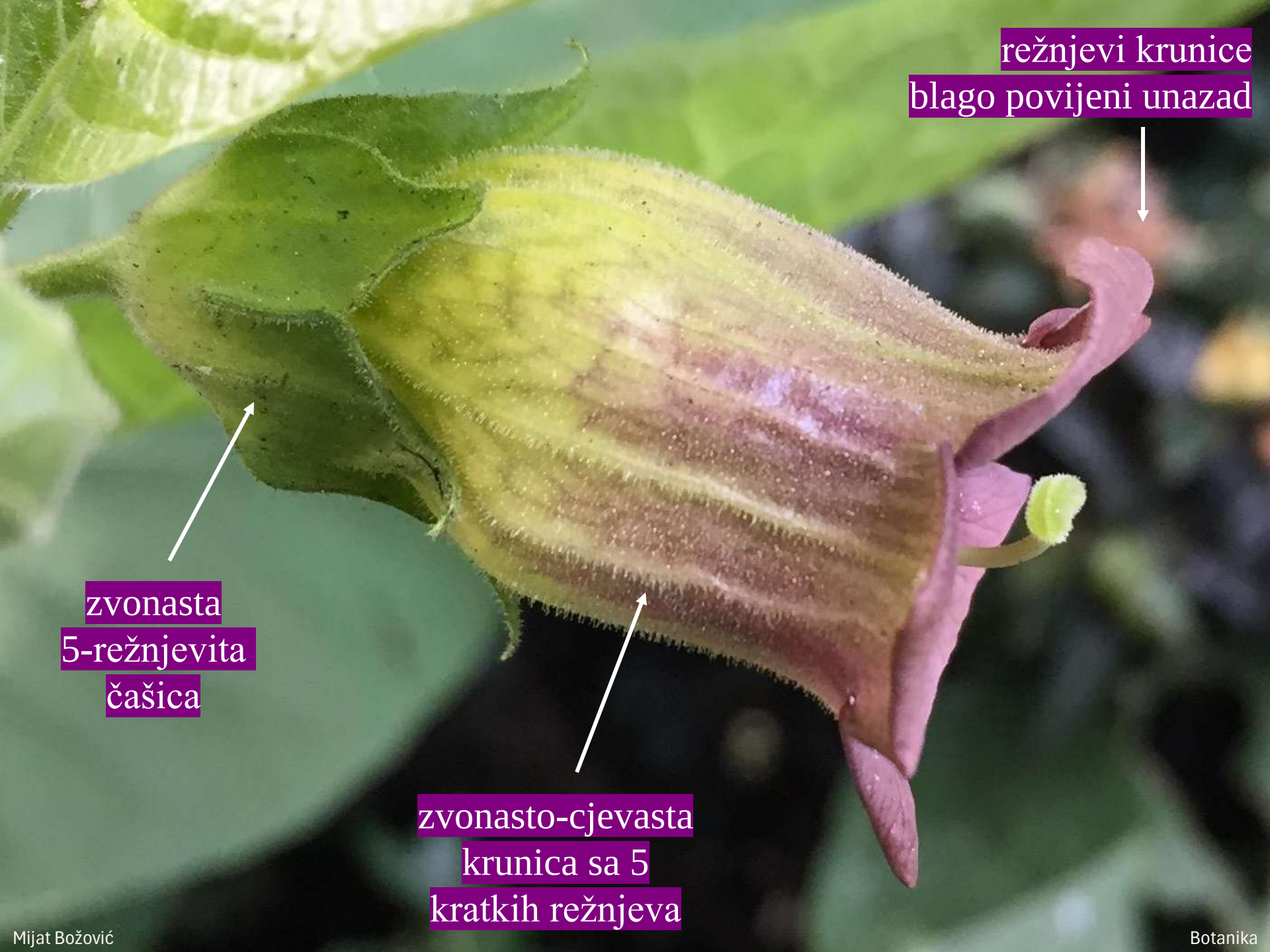

Atropa belladonna

anizofilija

režnjevi krunice
blago povijeni unazad

zvonasta
5-režnjevita
čašica

zvonasto-cjevasta
krunica sa 5
kratkim režnjeva

sjajna loptasta bobica
sa zvjezdoliko raširenom
čašicom koja zaostaje

Hyoscyamus niger

rozeta listova koja se
formira prve godine

stabljika sa listovima koja
se formira druge godine

Botanika

naizmjenično raspoređeni
dlakavi i sjedeći listovi
koji obuhvataju stabljiku

široko ljevkaستا
krunica sa 5
nejednakih režnjeva

ljubičaste antere
i glavičasti žig

čашica razrasta oko
ploda i obavija ga

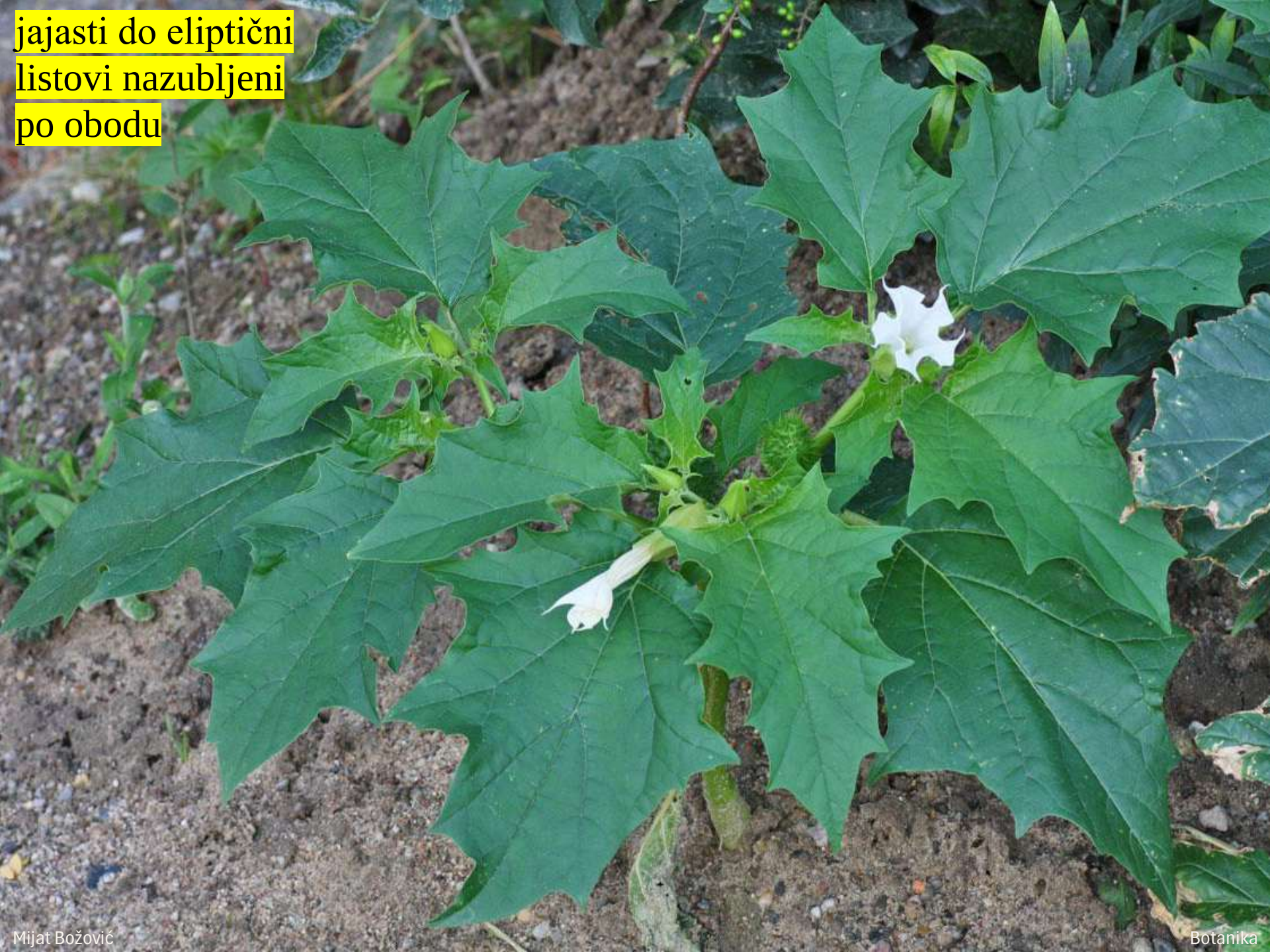
okruglasta čaura
sa puno sjemeni

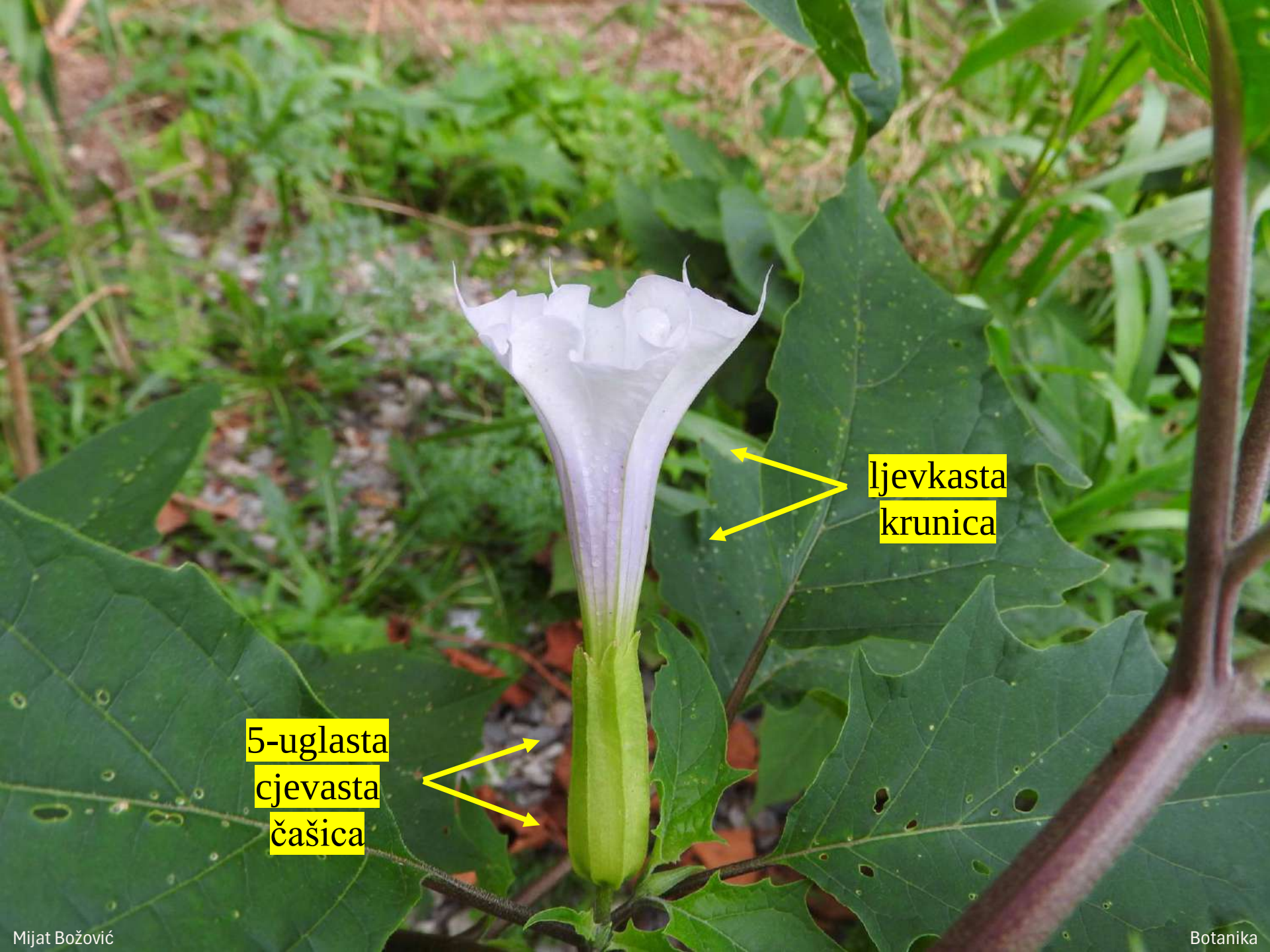

Datura stramonium

jajasti do eliptični
listovi nazubljeni
po obodu

ljevka
krunica

5-uglasta
cjevasta
čašica

5 šiljatih
režnjeva
krunice

epipetalni
prašnici

jajolika do loptasta
čaura sa bodljama
koja se kada sazri
otvara sa 4 kapka

prstenasto
zadebljali
ostaci čašice

Capsicum annuum

goli listovi

zvonasta čašica sa blago
režnjevitim ivicama

do pola
usiječena
krunica

ljubičaste
antere

plod bobica veoma
varijabilnog oblika i boje

Solanum tuberosum

plod bobica koja
je otrovna

jestive krtole
metamorfoze
izdanka

Solanum lycopersicum

plod bobica koja
je jestiva

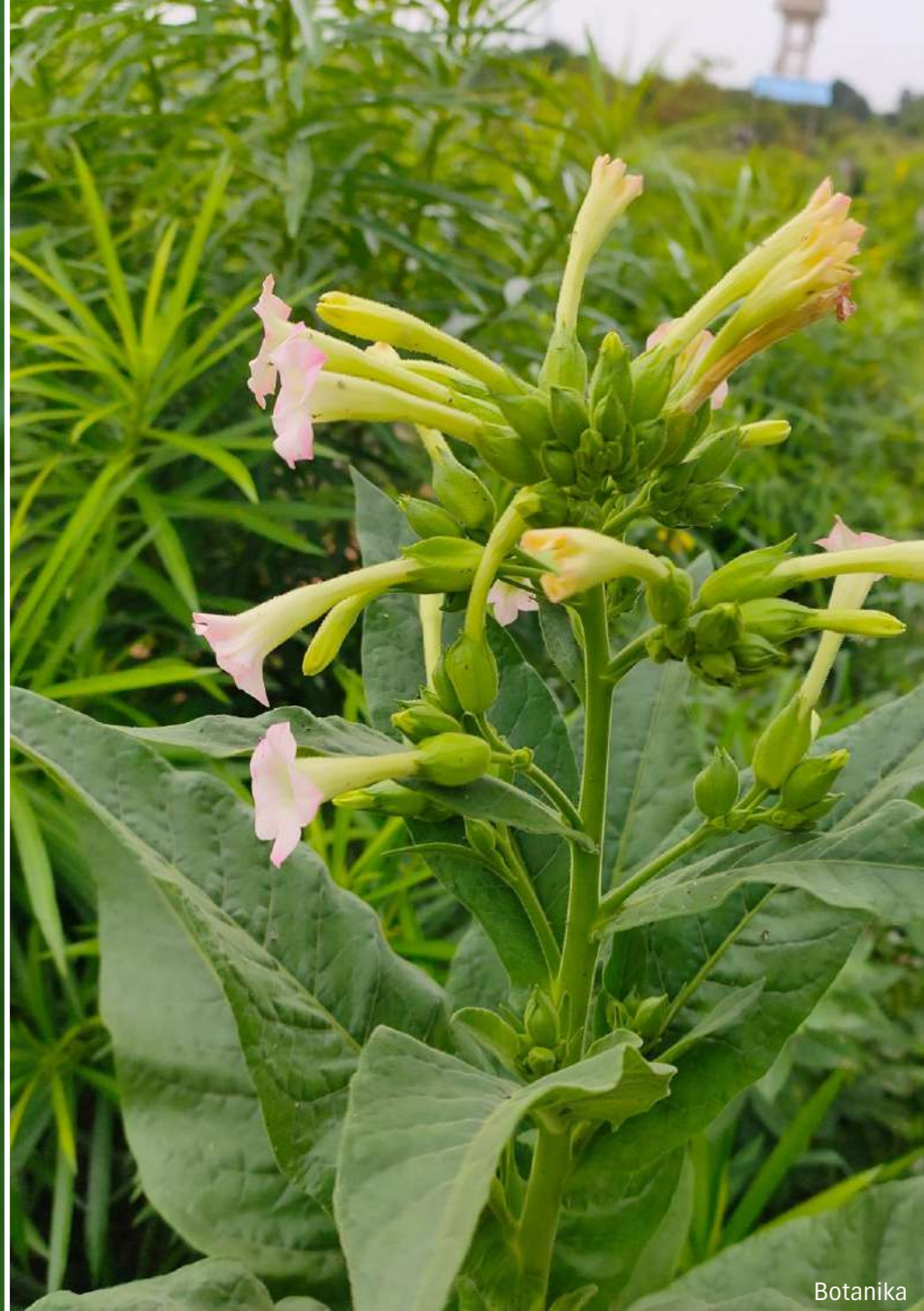
Nicotiana tabacum

okriljena
lisna drška

Mijat Božović

Botanika

cvjetovi u metlicama

jajasta do
elipsoidna
čaura

pušenje kao najčešća zloupotreba duvana:
hronična intoksikacija i zavisnost od nikotina

Familia

OLEACEAE

arbor, frutex v. liana

folia simplicia v. composita

opposita (rarius alterna)

decidua v. sempervirentia

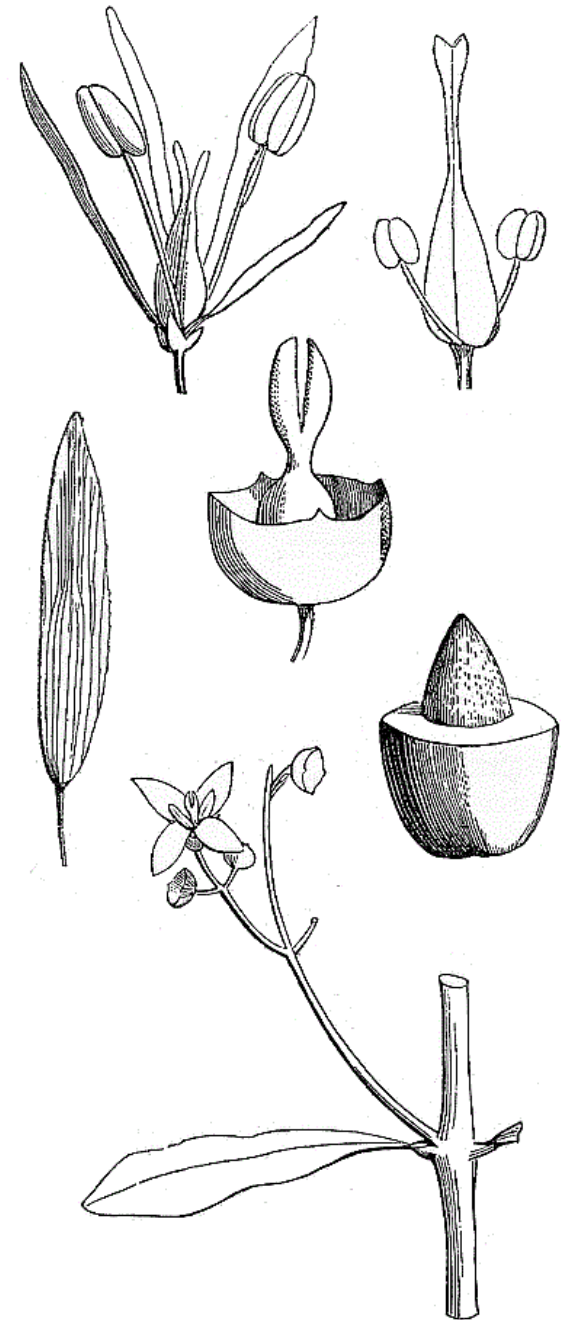

* P_0 v. $K_{(4)} C_{(4)} A_2 \underline{G_{(2)}}$

cyma, racemus, umbella v. panicula

drupa, nux, capsula v. bacca

Olea europaea

kožasti listovi
tamnozeleni sa lica i
srebrnkastosivi s naličja

naspramni
listovi

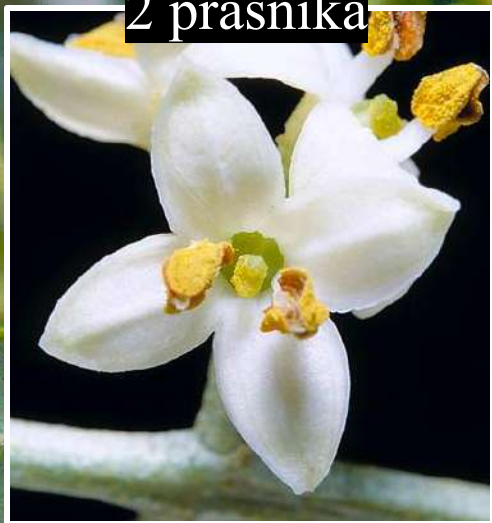
subsesilni
listovi

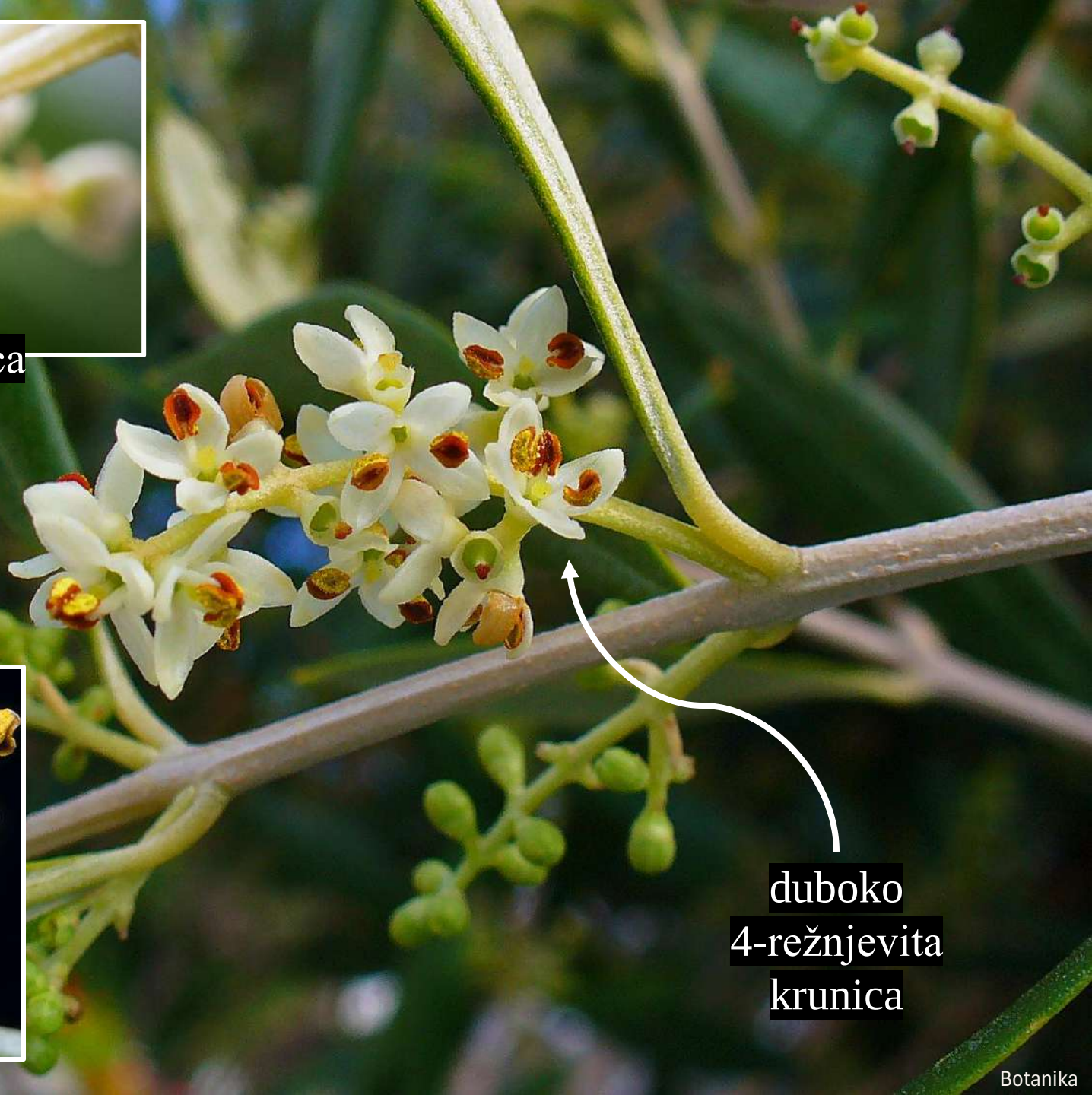
pazušne
metlice

zvonasta čašica

2 prašnika

duboko
4-režnjevita
krunica

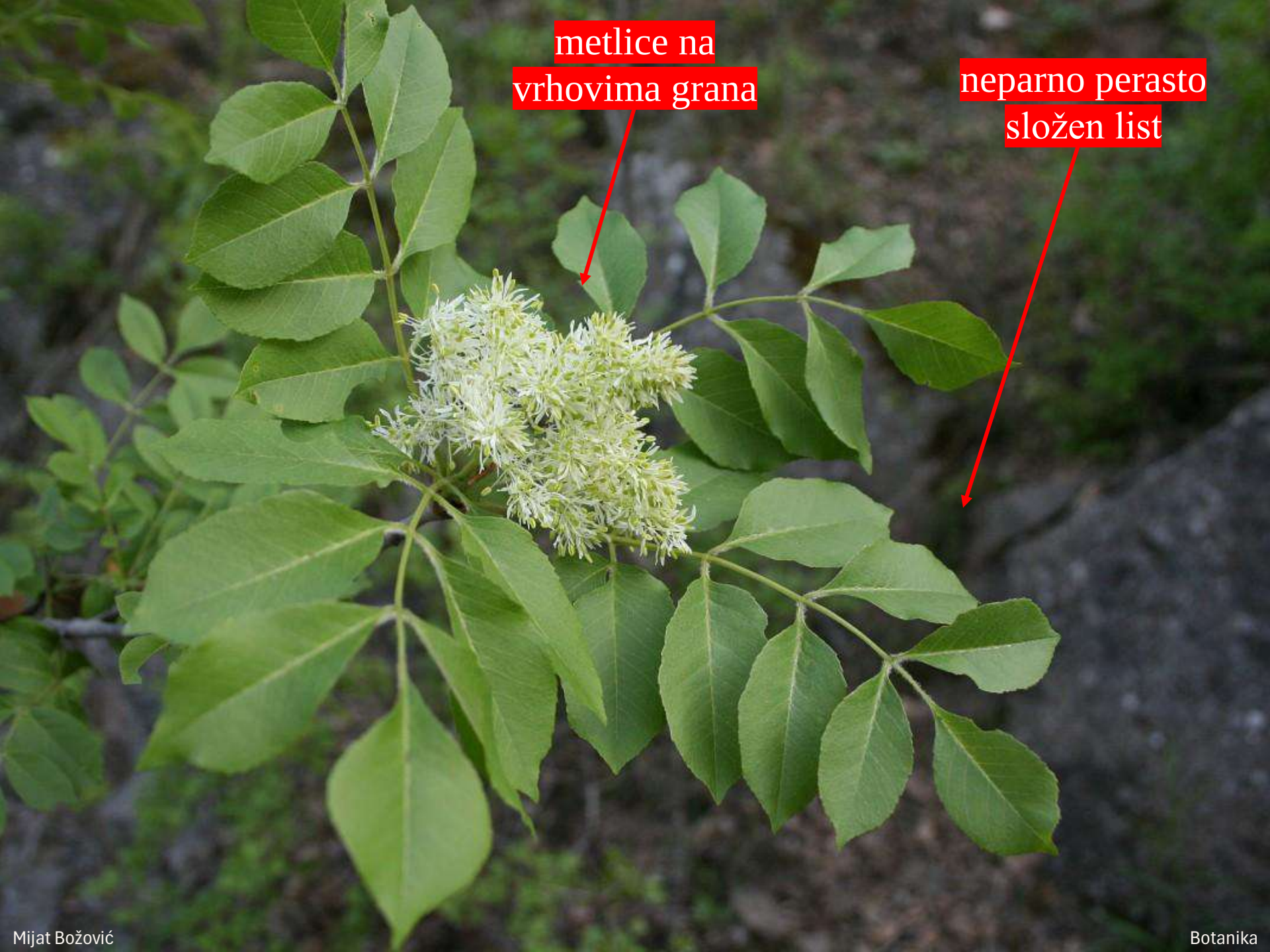
1-sjemena
koštunica

Fraxinus ornus

metlice na
vrhovima grana

neparno perasto
složen list

duboko
usiječen
perijant

po 2 prašnika
u svakom
cvijetu

samara:

1-sjemena izdužena

orašica sa krilom pri osnovi

Fraxinus excelsior

ahlamidni cvjetovi
koji se pojavljuju prije listova

Ligustrum vulgare

sjajna bobica

Syringa vulgaris

Mijat Božović

čaura

Botanika

Jasminum odoratissimum

Familia

SCROPHULARIACEAE

herba (annua v. perenna)
rarius frutex v. arbor

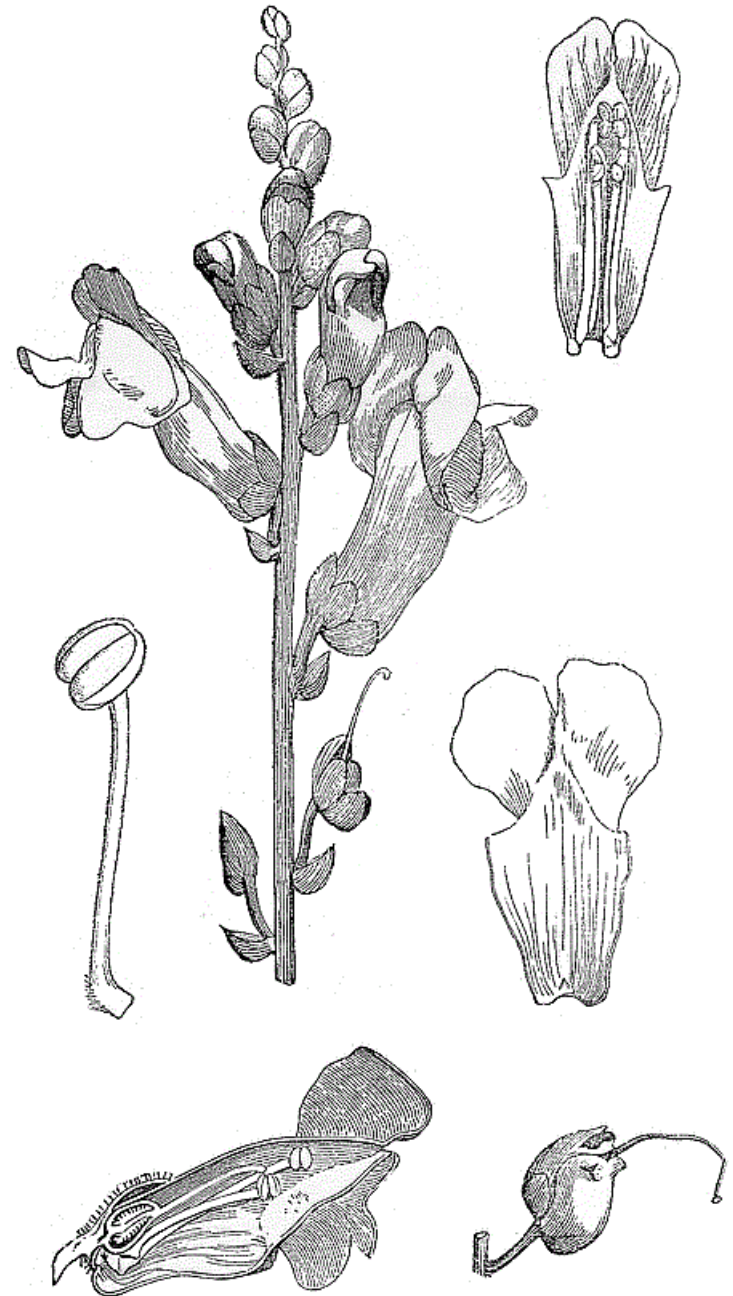
folia simplicia
alterna v. opposita

$\uparrow$ v. $*$ $K_{(4-5)} [C_{(4-5)} A_{2 \text{ v. } 4 \text{ v. } 5}] \underline{G}_{(2)}$
racemus, spica v. flos solitarius

capsula, rarius bacca

Digitalis purpurea

negranata
stabljika

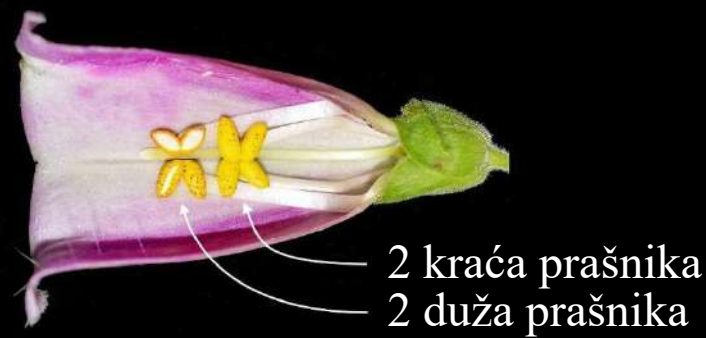
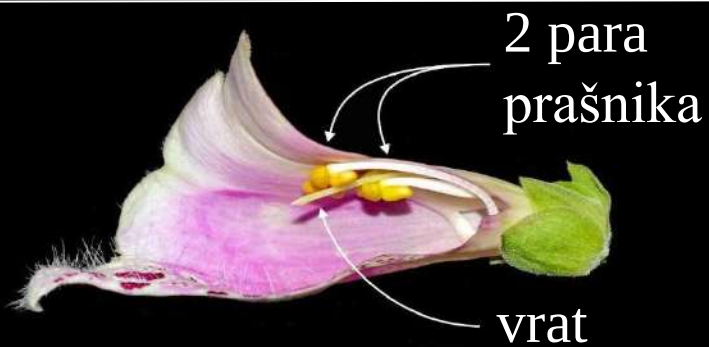
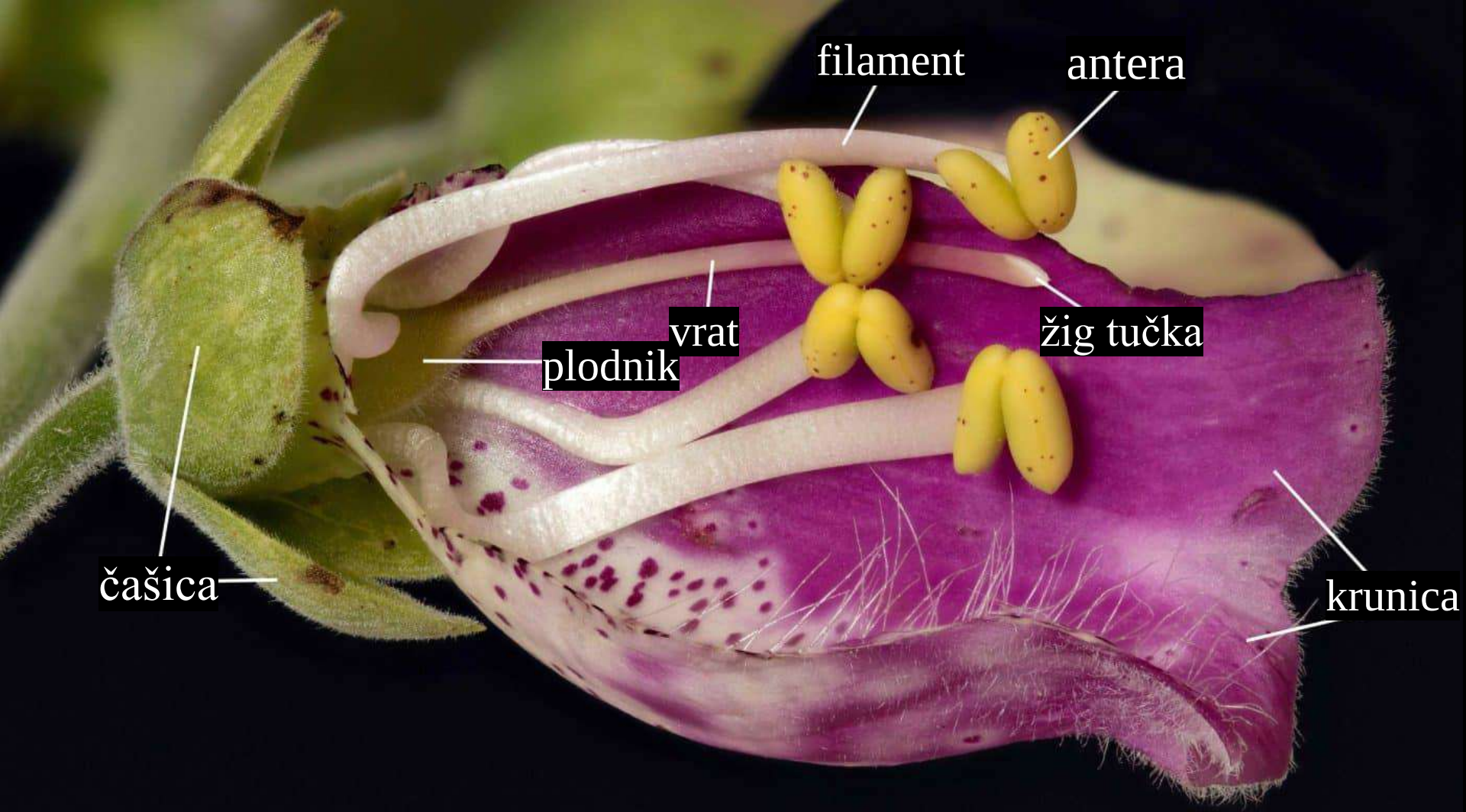
dlake na
stabljici

donji listovi
na okriljenim
drškama

naličje
gusto
dlakavo

jajasta
čaura

Botanika

Digitalis lanata

gola stabljika i
eliptično-lancetasti
goli listovi

cvast gusto obrasla
vunastim i žljezdanim
dlakama

Veronica officinalis

trouglasta
čaura

žljezdane
dlake

Veronica persica

bubrežasta
čaura

Verbascum densiflorum

uspravna
stabljika koja
se ne grana

mekano dlakavi listovi
koji se spuštaju
niz stabljiku

rozeta od krupnih
eliptičnih listova

jajasta, gusto
dlakava čaura

tanjirasta
5-režnjevita
krunica

3 kraća gornja
dlakava prašnika

žig

2 duža donja
gola prašnika

aktinomorfnii
cvjetovi

Verbascum phoeniceum

Familia

PLANTAGINACEAE

herba (annua v. perenna)
frutex v. suffrutex

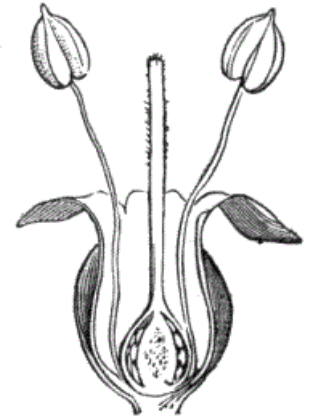
folia simplicia
alterna, rasulata v. opposita

* $K_{(4)} [C_{(4)} A_4] G_{\underline{(2)}}$
spica v. capitulum
rarius flos solitarius

capsula, rarius nux

Plantago major

čauře koje se
otvaraju poklopcem

široko jajasti do eliptični listovi
sa 3-7 istaknutih nerava

Plantago lanceolata

kompaktan i valjkast,
često i glavičast klas

Plantago media

ovalni do eliptični
listovi srednje širine

Plantago indica

listovi na stabljici,
naspramnog rasporeda

sjeme psilijum koje je bogato sluzima i koristi se kao laksans

Pitanja?

Mijat BOŽOVIĆ

Botanika

